

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Arkivnr: 200601708-14

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 15. februar 2006 truffet vedtak i

- Sak nr:** 135/06
- Saken gjelder:** Klage fra A på tingrettsdommer B ved X tingrett
- Utvalgsmedlemmer:** Eva Nygaard Ottesen (leder)
Jon Høyland
Halvor Kjølstad
Trine Buttingsrud Mathiesen
Wenche Frogn Sellæg
- Offentlighet:** Vedtaket er offentlig, jf. offentlighetsloven § 2
- Vedtak:** Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Innledning:

Ved brev av 18. desember 2006 har A inngitt klage på tingrettsdommer B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt tingrettsdommer B, som ved brev av 18. januar 2007 har avgitt uttalelse. Utvalget har videre innhentet uttalelse fra advokatene C og D. Sorenskriver E ved X tingrett er orientert om klagen.

Saksfremstilling:

Tingrettsdommer B ved X tingrett administrerte den 23. november 2006 saksforberedende rettsmøte i sak etter barneloven. Bakgrunnen var stevning og begjæring om midlertidig avgjørelse.

Saksøkte i saken var A. Advokat D var prosessfullmektig for A og advokat C var prosessfullmektig for saksøker.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Til tross for at tingrettsdommer B innledningsvis i rettsmøtet fremhevet at partene skulle se fremover og ikke bakover, fikk saksøkers prosessfullmektig mye tid til å fremstille tidligere hendelser. Prosessfullmektigen la et forvrengt bilde av faktum frem for retten. Han kremtet flere ganger for å få dommeren til å stanse dette, uten at hun grep inn. Hans prosessfullmektig sa til ham at han kom til å tape saken, og at det var merkelig at dommeren lot saksøkers advokat få fortsette.

Da turen kom for ham til å ha innlegg, ble han stanset etter én setning. Tingrettsdommer B og psykolog F begynte å utspørre ham. Det var hans advokat som måtte gjøre retten oppmerksom på at det kanskje var riktig og lurt at også han måtte få mulighet til å forklare seg, uten å bli avbrutt til stadighet. Maken til arroganse fra en rett har han ikke møtt tidligere. Hans advokat sa også at tingrettsdommer Bs håndtering av saken var merkelig og ikke vanlig.

Han har i ettertid blitt kjent med at tingrettsdommer B var nytilsatt på tidspunktet for det saksforberedende rettsmøtet etter å ha vært innstilt som nr. 3. Personen som var innstilt som nr 1 anket avgjørelsen til likestillingsombudet. Det skal være usagt om dette hadde betydning for hvordan hun ledet rettsmøtet, men folk han har snakket med, har satt spørsmålstejn ved om hun har et markeringsbehov i forbindelse med hennes egen ansettelsessak.

Innklagede – tingrettsdommer B – har i hovedsak vist til følgende:

Rettsmøtet hadde et todelt formål. Hovedformålet var å komme til enighet mellom partene. Sideformålet var å danne et grunnlag for å behandle saksøkers begjæring om midlertidig avgjørelse. Kjennelse i forhold til det siste ble truffet den 28. november 2006.

Det er riktig at hun orienterte partene om at det er viktig å forsøke å se fremover for å kunne komme til enighet. Hun opplyste at det i den forbindelse ikke var ønskelig at partene fordypet seg i tidligere episoder. Hun ga også uttrykk for at hun ville stanse partene dersom de ble for detaljert i forhold til forhistorien.

Selv om hun i preventiv hensikt opplyste dette, er det hennes oppfatning at retten, i denne type saker, må tillate noe forhistorie i prosessfullmektigenes innledningsforedrag. Dette gjør seg spesielt gjeldende i en sak hvor det er begjært midlertidig avgjørelse. Dette er ikke problematisk så lenge begge parter får samme spillerom, hvilket hun mener de fikk i dette tilfellet.

Etter hennes oppfatning kom saksøkers prosessfullmektig inn på forhistorien, men ikke i for stor grad. At A opplevde prosessfullmektigens innledningsforedrag som et ”forvrengt bilde” har hun forståelse for, men dette er dessverre typisk for slike konfliktsituasjoner.

Hun oppfattet ikke kremtingen som en oppfordring til henne, men som uttrykk for uenighet med det som ble anført. Hun orienterte ham om at han ville få anledning til å kommentere uttalelsene, og hun ba ham om å forsøke å beherske seg med hensyn til kremting og utbrudd.

Hun anser det ikke som problematisk at hun stiller spørsmål til partene når hun ønsker noe utdypet. Det stemmer at As prosessfullmektig ba om at A fikk forklare seg sammenhengende. Oppfordringen ble fulgt, og etter hvert stilte både psykolog F og hun spørsmål til A.

Hun opplever ikke å ha noe markeringsbehov.

Embetsleder – sorenskriver E – har uttalt følgende:

Han har mottatt tingrettsdommer Bs skriftlige redegjørelse. Saken foranlediger ingen supplerende bemerkninger fra hans side.

Prosessfullmektig – advokat D – har i hovedsak uttalt følgende:

Han finner ikke grunn til å kommentere saken da han ble løst fra sitt klientoppdrag til A etter hans ønske den 15. desember 2006.

Prosessfullmektig – advokat C – har i hovedsak uttalt følgende:

Hun har ingen innsigelser eller kommentarer i anledning dommer Bs håndtering av ovennevnte sak. Det var imidlertid en utfordring for både dommeren og henne å forholde seg til A, da han ikke var i stand til å opptre slik retten må kunne forvente i en sådan sak. Som prosessfullmektig ble hun til stadighet avbrutt i sine innlegg og hun måtte be rettens administrator om å få ro under innlegget opptil flere ganger.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf domstolloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptre i strid med god dommerskikk, jf domstolloven § 236 første ledd. Dette krever med andre ord at dommeren kan bebreides.

A har i klagen anført at tingrettsdommer B tillot at saksøkers prosessfullmektig fikk redegjøre for tidligere hendelser i saken, men at hun ikke tillot han som saksøkt, å gjøre det samme. Hun avbrøt ham til stadighet.

Utvalget vil innledningsvis bemerke at det er beklagelig hvis parter i en rettssak sitter igjen med en følelse av at dommeren ikke har behandlet partene likt i forhold til å få anledning til å forklare seg.

Det særpreger saker om barnefordeling og samvær at partene i saken møter med et sterkt følelsesmessig engasjement. Dette gjelder også i saksforberedende rettsmøter, hvor hovedformålet er å utrede muligheten for å få partene til å komme til enighet. Dommeren har et ansvar for å etablere en god atmosfære i rettsmøtet som legger til rette for konfliktnedbygging mellom partene.

Samtidig har retten i slike saker et særlig ansvar for sakens opplysning. Dette er saker hvor partene, i motsetning til i sivile saker for øvrig, ikke har fri rådighet. I et saksforberedende møte, hvor saksøker samtidig har begjært midlertidig avgjørelse, må dommeren sørge for å få opplyst saken slik at retten kan ta stilling til begjæringen om midlertidig avgjørelse, dersom det blir nødvendig. På den andre siden skal dommeren sørge for at rettsmøtet gjennomføres på en rask og effektiv måte. Begge disse hensyn tilsier at dommeren i betydelig utstrekning må kunne gripe inn overfor aktører i retten, enten ved å stille spørsmål, eller ved å stanse parts- eller vitneforklaringer når de dreier vekk fra det som er relevant for saken.

Med dette som bakgrunn kan ikke utvalget se at tingrettsdommer B ledet rettsmøtet på en slik måte at dette utgjør brudd på god dommerskikk. Utvalget finner det ikke godtgjort at tingrettsdommer B avbrøt forklaringen til A uten at dette var forankret i hensynet til sakens opplysning eller til en effektiv gjennomføring av rettsmøtet.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Tilsynsutvalget for dommere har truffet slikt enstemmig

vedtak:

Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.